

Participatiewet

Met de invoering van de Participatiewet per 1 januari 2015 wil het kabinet bereiken dat zoveel mogelijk mensen als volwaardige burgers mee kunnen doen in de samenleving. De Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN) onderschrijft deze doelstelling van harte. In deze notitie leest u wat volgens ons nodig is om deze doelstelling te laten slagen.

Om welke mensen gaat het?

Mensen met beperkingen kunnen in meer of mindere mate participeren in de maatschappij. De hoeveelheid zorg en begeleiding die nodig is om deze mogelijkheden te benutten, verschilt. In grote lijnen kunnen drie groepen worden onderscheiden:

- Mensen die continu begeleiding nodig hebben en sociaal niet zelfstandig functioneren. Ook met begeleiding kunnen ze niet werken. Deze groep heeft een indicatie voor verblijf in een instelling en heeft recht op een Wajong-uitkering. Ook na 2015 blijft deze groep aangewezen op de kern-AWBZ.
- Mensen die, met langdurige ondersteuning uit de Wmo, met een beperkte sociale redzaamheid beperkt functioneren in de maatschappij. Deze mensen hebben wel een verdien capaciteit van meer dan 20 procent, maar zijn niet in staat om betaald werk te verrichten. Zij zijn aangewezen op vrijwilligerswerk in een sociale onderneming of dagbesteding. Deze groep valt vanaf 2015 onder de Participatiewet.
- Mensen die met (langdurige) begeleiding vanuit de Wmo en met opleidingstrajecten op maat kunnen doorgroeien naar betaald werk. Ook deze groep valt vanaf 2015 onder de Participatiewet.

Om de invoering van de Participatiewet te laten slagen, moet er volgens de VGN meer aandacht zijn voor de volgende vier punten.

1. Veranker de Participatiewet goed in het sociaal domein

De gemeenten krijgen een centrale rol bij de uitvoering van de Participatiewet. Vanaf 1 januari 2015 hebben gemeenten de plicht om burgers zo ver mogelijk te helpen in het participeren in de samenleving. Bij voorkeur via een betaalde baan, maar als dat (nog) niet mogelijk is via bijvoorbeeld vrijwilligerswerk.

De VGN is van mening dat de Participatiewet voor mensen met beperkingen alleen kans van slagen heeft als er goede verbindingen worden gelegd tussen verschillende stelselwijzigingen binnen het sociale domein. Op deze manier kan de hulpvraag van een burger met een beperking in de Participatiewet een hulpbron worden in de Wmo. Kwetsbare burgers kunnen dan andere burgers ondersteunen en tegelijkertijd hun eigen competenties, zelfstandigheid en werkvermogen vergroten.

De VGN vindt dat de samenhang tussen de stelselwijzigingen Jeugdzorg, Wmo en Participatiewet op een eenduidige wijze in de wetteksten moet zijn beschreven.

Uit reportage: Een dag met Meryem (in de Tweede Kamer)

Meryem, een vrouw met een verstandelijke beperking, wil graag een bijdrage aan de samenleving leveren. Ze werkt, met ondersteuning van een werkbegeleider, bij de vergaderservice van de Tweede Kamer. Hier verzorgt ze onder andere de koffie en thee bij vergaderingen. Door haar werk heeft Meryem een gestructureerde daginvulling, is haar eigenwaarde vergroot en staat ze midden in de samenleving. ([YouTube filmpje](#))

2. Schaf herkeuring cliënten kern-AWBZ af

De VGN vindt dat het UWV zich bij de herkeuring van alle Wajongers moet richten op mensen met een reële kans op betaald werk. Voor mensen die in een instelling verblijven of na 2015 in aanmerking komen voor de kern-AWBZ is dit in de regel niet mogelijk. Aangezien de kern-AWBZ het karakter heeft van een voorliggende voorziening kan de herkeuring van deze groep vervallen. Herkeuring veroorzaakt extra overbodige administratieve lasten, terwijl de uitkomst van de keuring voorspelbaar is. Via de onafhankelijke zorgindicatie van het Centrum indicatiestelling zorg (CIZ) kan deze groep mensen eenduidig worden geïdentificeerd.

De VGN vindt dat de herkeuring moet vervallen van Wajongers die in een gehandicapten-zorginstelling verblijven.

3. Werkbedrijven moeten netwerkorganisaties worden

Burgers met beperkingen willen hun mogelijkheden zoveel en zo goed mogelijk benutten. Voor de één zal vrijwilligerswerk het hoogst haalbare zijn, de ander kan met een werk-leertraject doorgroeien naar betaald werk. Om deze stappen te kunnen zetten, is professionele ondersteuning en begeleiding op maat essentieel. Werkbedrijven kunnen deze ondersteuning om maat alleen bieden als zij ook gebruikmaken van de kennis en deskundigheid die in de gehandicaptensector is opgebouwd. De werkbedrijven moeten echte netwerkorganisaties worden waarin de kennis rond diagnose, activering en begeleiding van mensen met een verstandelijke beperking is opgenomen. Alleen dan kan de balans in de ondersteuning tussen werk en privé worden gerealiseerd die voor burgers met beperkingen noodzakelijk is om hun werkvermogen te benutten en te vergroten.

De VGN vindt dat de werkbedrijven zo moeten worden ingericht dat het echte netwerkorganisaties worden.

4. Geen kostendelersnorm voor mensen die Wajong-uitkering verliezen

Een vertrouwde en veilige woonomgeving is voor burgers met een verstandelijke beperking essentieel om te kunnen participeren in de samenleving. In de Participatiewet krijgen zij te maken met de kostendelersnorm. Dit houdt in dat als zij gebruikmaken van een (zorg)woning met familie of andere zorgvragers hun inkomen fors achteruit gaat. Als zij daardoor de gezamenlijke woning moeten verlaten, is het vraag of zij hun baan of vrijwilligerswerk kunnen volhouden. De kans dat deze kwetsbare burgers tussen wal en schip dreigen te vallen is dan zeer groot. Dit kan worden voorkomen als de kostendelersnorm niet geldt voor mensen met beperkingen die na de herkeuring hun Wajong-uitkering verliezen en dit expliciet op te nemen in de voorgenomen compensatieregeling van 100 miljoen euro.

De VGN vindt dat in de Participatiewet moet worden opgenomen dat de kostendelersnorm niet mag leiden tot gedwongen vertrek uit de woning.

Meer informatie:

De heer A. (Aart) Bertijn
abertijn@vgn.nl
06-13 204 748